

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян” № 1-а, 1000 София, тел. 986-28-61, 987-55-13,
факс 987-65-14, [e-mail:arch@vas.bg](mailto:arch@vas.bg)

Изх. № 747

Дата: 05.08.2024 г.

ДО
Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА –
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ПРАВНИ И КОНСТИТУЦИОННИ
ВЪПРОСИ КЪМ 50-ОТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

от ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ,
представяван от зам.-председателя –
адв. Валя Гигова

Относно:
Проект на Закон за изменение и допълнение
на закона за адвокатурата,
сигн. № 50-402-01-17 от 02.08.2024 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АЛЕКСАНДРОВА,

Висшият адвокатски съвет изцяло подкрепя внесения от Министерски съвет Законопроект за изменение и допълнение на Закона за адвокатурата със сигнатура № 50-402-01-17 от 02.08.2024 г. (Законопроекта).

Внесенят законопроект е в изпълнение на задължението на българската държава да приведе действащата си нормативна уредба в съответствие с изискванията на правото на ЕС. Както е известно по отношение на Република България Европейската комисия (ЕК) стартира процедура за нарушение № 2020/4006, като изпрати официално уведомително писмо относно несъвместимостта с правото на ЕС на чл. 41 и чл. 42 от действащия Закон за адвокатурата (ЗА), които забраняват на адвокатите и сдружения на адвокати да рекламират дейността си и да привличат клиенти чрез използване на посредници,

за нарушаването на която забрана е предвидена и дисциплинарна отговорност по чл. 132, т. 4. ЗА.

Според ЕК разпоредбите на чл. 41 и чл. 42 ЗА противоречат на изискването на чл. 24 от Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12.12.2006 г. за услугите на вътрешния пазар за премахване на всички общи забрани за търговски съобщения за представителите на регулирани професии, каквато несъмнено е адвокатската. Понятието „търговско съобщение“ по смисъла на чл. 4, т. 12 от Директива 2006/123/ЕО представлява и рекламата и установяване на контакт с клиент чрез посредник.

Считаме, че предприетата законодателна промяна, насочена към премахване на забраните на чл. 41 и чл. 42 от действащия ЗА, които забраняват на адвокатите и сдруженията на адвокати да рекламират дейността си и да привличат клиенти чрез използване на посредници, е навременна и необходима, с оглед съобразяване на националната правна уредба с общностното право и преодоляване на последиците от официалното уведомително писмо С (2020) 3857 final с предупреждение за предстояща наказателна процедура по нарушение № 2020/4006.

1. Относно предвидените промени в Закона за адвокатурата.

Изцяло споделяме законодателния подход за премахване на забраните за реклама и посредничество, съчетан с въвеждане на детайлна уредба относно изискванията, на които трябва да отговаря рекламата на адвокатската дейност като особен вид независима професионална правна дейност и условията, при които адвокатът може да ползва посредник при осъществяване на контакт с клиента, включително уредбата към изискванията на посредничеството и рекламата чрез услугите на информационното общество.

Следва да бъде отбелязано, че Висшия адвокатски съвет именно с оглед предприетата наказателна процедура по нарушение № 2020/4006 срещу Република България, воден от разбирането, че като институция е длъжен да предприеме мерки, така че държавата да не понесе санкция за несъответствия на националната правна рамка с правото на ЕС, предприе мерки и направи изменения и допълнения в Етичния кодекс на адвоката, касаещи посредничеството и рекламата на адвокатската дейност, като тези изменения е предвидено да влязат в сила едновременно с влизане в сила на закон, с който отпада забраната по чл. 41 и чл. 42, ал. 1 от ЗА.

В разпоредбата на чл. 41 са уредени детайлно условията, при които адвокат може да използва посредник, като освен условията, посочени в закона, се препраща и към задълженията на адвоката по Етичния кодекс на адвоката. Така правилно законодателят е предвидил, че независимо от използването на посредник конфиденциалността между адвоката и клиента следва да бъде запазена, като отговорността за това е изцяло на адвоката – адвокатът е длъжен да не допуска намеса на посредника след установяване на първоначалния контакт, да не допуска посредника да придобива и използва поверителната информация на клиента, както и интересите на посредника да не накърняват правата и интересите на клиента.

Правилно е предвидено, когато адвокатът използва услугите на информационното общество, да направи така, че да бъде гарантирано спазването на законодателството в областта на защитата на личните данни по отношение на клиента, като използва платформи, които гарантират защитата на данните, документите и обмена на информация между адвокат и клиент в защитена среда.

В разпоредбата на чл. 42 е премахната забраната за реклама на адвокатската дейност, като е въведен принципът за свобода на адвоката да рекламира и популяризира дейността си, но при спазване на изискванията, предвидени за рекламата в закона и етичните норми на адвокатската професия. Рекламата на адвокатската професия трябва да обезпечава поверителността, почтеността и опазване на доброто име и достойнството на професията. Адвокатът не може да си служи с невярна или подвеждаща информация, нито относно способностите си, нито относно цени или предоставяне на безплатни услуги; не може необосновано да се сравнява с друг адвокат и да прави сравнения, които могат да са подвеждащи и по отношение на дейността, и по отношение на личността на адвоката. Заради поверителността в отношенията между адвоката и клиента, адвокатът не може да разкрива информация за настоящи или предишни клиенти и техните дела и по този начин да рекламира дейността си, освен с изричното им съгласие.

При рекламиране на дейността си, адвокатът не може да създава убеждение за неоправдани очаквания в потенциалните клиенти за постигане на резултат, защото адвокатът е „служител на правосъдието“ и защитава клиента единствено и само със законни средства, което предполага установяване на истината в хода на производствата и следва да намери отражение в крайния съдебен акт, който не винаги е в полза на клиента като резултат.

На адвоката е забранено лично или чрез посредник да адресира рекламни съобщения до пострадали лица или техни близки, които се намират в положение на невъзможност да преценят и свободно да изберат своя адвокат и свободно да договорят условията на предоставената адвокатска защита и съдействие (чл. 42, ал. 3, т. 5 ЗА). По този начин ще се избегне възможността пострадали лица и техни близки, най-често в случаи на претърпяно ПТП, при условията на спешност и емоционален стрес да вземат неинформирани решения за начина, по който да обезпечат правото си на защита.

Предвидено е изрично правило в чл. 42а ЗА, че разпоредбите относно посредничеството и рекламата се прилагат съответно и за обединенията на адвокати, каквито са адвокатските дружества и съдружия, като по този начин се избягва каквото и да било съмнение, че регулацията касае не само самостоятелно практикуващия адвокат, а и всички форми на обединение на адвокати.

Разпоредбите на закона, които въвеждат ограничения и правила относно това, на какви критерии трябва да отговаря рекламата на адвокатската дейност, както и при какви условия може да използват услугите на посредник при отношенията адвокат – клиент, нямат за цел самоцелно да дискриминират и ограничат дейността на адвоката, а единствено да обезпечат правилното практикуване на адвокатската професия като ненадхвърлят преследваната цел, защото се ограничават единствено до спазване на етични норми и правила и в

крайна сметка до съхраняване на независимостта и доброто име на професията, в интерес на клиентите и на обществото като цяло.

Доколкото законопроектът е съгласуван с Европейската комисия, която изрично с писмо от 17.04.2023 г. е посочила, че е удовлетворена от предвидените нормативни изменения и допълнения, с евентуалното приемане на законопроекта, би се стигнало и до прекратяване на предприетата от ЕК процедура по нарушение № 2020/4006.

Като закономерна последица от отпадане на забраната за реклама и посредничество, отпада предвидената дисциплинарна отговорност за реклама и посредничество, като се въвежда дисциплинарната отговорност единствено за това, когато рекламата и посредничеството не отговарят на изискванията на закона (чл. 132, т. 4 ЗА).

За да не се предвижда нарочна дефиниция на понятието „услуги на информационното общество“ за нуждите на ЗА, се препраща към дефиницията, дадена в чл. 1, ал. 3 и § 1, т. 1 – 3 ДР на Закона за електронна търговия.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

По изложените по-горе съображения Ви молим да подкрепите внесения от Министерски съвет Законопроект за изменение и допълнение на Закона за адвокатурата със сигнатура № № 50-402-01-17 от 02.08.2024 г. Както по принцип, така и съответните редакции на изменяните и нови разпоредби, като допълнителни съображения ще бъдат изложени от представители на Висшия адвокатски съвет в хода на обсъждането в Комисията по конституционни и правни въпроси.

ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ: /п/

АДВ. ВАЛЯ ГИГОВА